

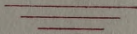
33

971

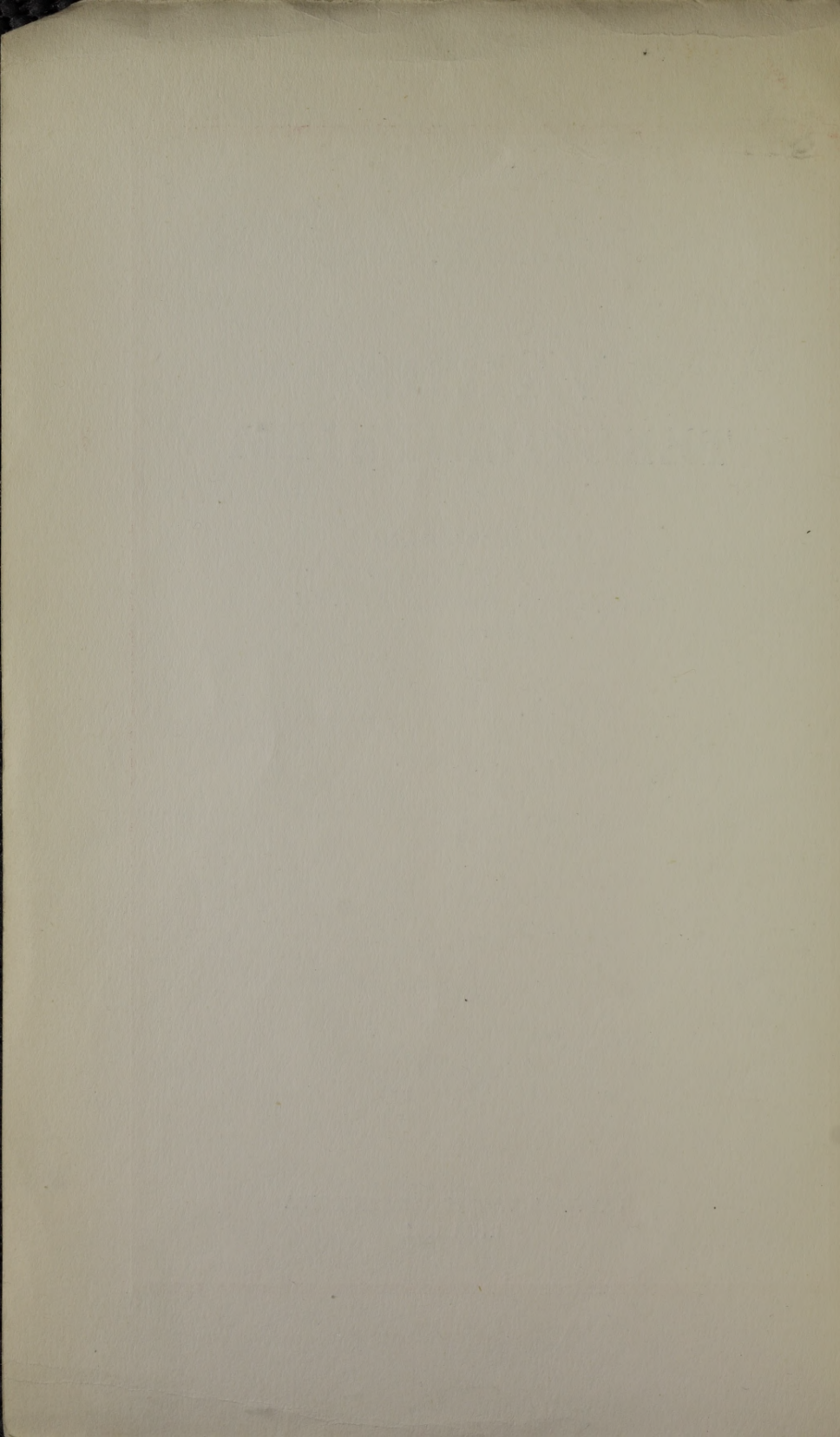
m/f

VĀRDS TEKSTILNIEKIEM

*Par kombinata
„Rīgas Manufaktura“
sacensības pirmrindnieku
pieredzi*

LATVIJAS VALSTS IZDEVNIECIBA
RIGĀ 1954

~~33~~
971 m/p

4

VĀRDS TEKSTILNIEKIEM

*Par kombinata
«Rīgas Manufaktura»
sacensības pirmrindnieku
pieredzi*

LATVIJAS VALSTS IZDEVNIECIBA
RĪGĀ 1954

11

СЛОВО
ТЕКСТИЛЬЩИКОВ
Из опыта передовиков соревнования
комбината „Ригас Мануфактура“
Латвийское государственное
издательство

На латышском языке

Latv. PSX Valsts Bibliotēka
Inv. 55-2.024

0309065271

GADSIMTA CETURKSNIS

1954. gada augustā pagāja 25 gadi, kopš nodibinājies viens no lielākajiem Latvijas tekstilrūpniecības uzņēmumiem — kombinats «Rīgas Manufaktura». Uzņēmuma sabiedriskās organizācijas nolēma atzīmēt šo dienu ne parādes ceremoniju dēļ, bet lai rezumētu noiето ceļu un ar vēl lielāku enerģiju un mērķtiecību atrisinātu uzdevumus, kurus šodien nospraudusi Komunistiskā partija un Padomju valdība plaša patēriņa preču rūpniecības darbiniekiem.

Padomju cilvēki, iepazīstoties ar savas valsts pagātņi, mūcās vēl vairāk milēt mūsu tagadējo istenību. Kombinata «Rīgas Manufaktura» vēsture, tā pagātņes salidzināšana ar tagadni vēlreiz palidz mums spilgtos piemēros redzēt padomju socialistiskās iekārtas dzivinošo spēku. Padomju iekārta pavēra vislielāko plašumu straujai mūsu republikas ražošanas spēku attīstībai, nemitīgai rūpniecības augšupējai, strādnieku darba un sadzīves apstākļu uzlabošanai, tautas labklājības celšanai.

Kombinats «Rīgas Manufaktura» radies pirms 25 gadiem kāda veca uzņēmuma vietā, kas slēgts vēl pirmā pasaules kara laikā un no tā laika daudzus gadus bijis pamests. Latvijas rūpniecība buržuazijas varas laikā, kā zināms, neauga, bet pakāpeniski sašaurinājās, neizturot ārzemju firmu konkurenci. Rietumu imperialisti padarīja Baltijas republikas par atkarīgām agrarām zemēm, par lētu izejvielu avotu.

«Rīgas Manufaktura» par savu rašanos pateicību parādā toreizējās Latvijas lielajam austrumu kaimiņam — Padomju Savienībai, kas noslēdza ar Latvijū tirdzniecības līgumu. Preču piegāde Padomju Savienībai atļāva nodibināt Rīgā jaunu tekstilrūpniecības uzņēmumu un atbalstīja tā pastāvēšanu. Tomēr iekšējais tirgus republikā arvien vairāk

sašaurinājās ārzemju preču pieplūduma un tautas nabadzībā grimšanas rezultātā. Uzņēmums tādos apstākļos nevarēja augt, tas strādāja ar periodiskiem pārtraukumiem, nereti pārgāja uz nepilnu darba nedēļu.

Kombinata, kā arī visas republikas rūpniecības augšana sākās tikai pēckara gados, pateicoties Padomju valsts nemitīgai gādībai par Padomju Latvijas ekonomikas attīstību. Šajos gados trīskārt pavairojies strādnieku skaits, vairākas reizes pieaudzis produkcijas izlaidums, vecās fabrikas pilnīgi rekonstruētas, apgādātas ar pilnveidotu, pašu zemē ražotu iekārtu. Kombinata kolektīvs piedalās vīstautas socialistiskā sacensībā un 1954. gada pirmajā pusgadā ierindojās mūsu zemes labāko uzņēmumu vidū, ieguva Vis-savienības prēmiju.

Par visām šīm ievērojamajām pārmaiņām, kādas Latvijai atnesusi padomju iekārta, par republikas darbaļaužu pašai izlēdzīgo darbu Komunistiskās partijas vadībā, par to, kādā ceļā socialistiskās sacensības dalībnieki cenšas panākt nemitīgu ražošanas augšupeju, stāsta kombinata darbinieki.

Nav šaubu, ka katrs kombinata darbinieks, rezumējot noieto ceļu, ar vēl lielāku sajūsmu un neatlaidību, ar vēl skaidrāku savu uzdevumu apziņu cīnīsies par tālāku uzņēmuma attīstību, par labu un skaistu audumu izlaiduma palielināšanu.

Krājumā publicēto runu autori dalās savā cīņas pieredzē par augstu darba ražīgumu un produkcijas teicamu kvalitāti. Ir vērts ar šo pieredzi iepazīstināt citu uzņēmumu darbiniekus. Tas palīdzēs viņiem cīņā par tekstilrūpniecības tālāku uzplaukumu.

MŪSU KOMBINATS

Tur, kur tagad atrodas kombināta «Rīgas Manufaktūra» korpusi, kādreiz bija pavisam cita veida uzņēmums. 1899. gadā vācu firma «Glover» atvēra šeit fabriku, lai ražotu skābes un sārmus. Pirmā pasaules kara laikā to evakuēja uz Vāciju, un pēc tam fabrikas korpusi daudzus gadus stāvēja tukši, sagruva. Vietējie uzņēmēji tos neizlietoja, tāpēc ka Latvijas rūpniecība neauga, bet sašaurinājās, neizturot konkurenci ar ārzemju firmām. Tur bija ieinteresētas lielās imperialistiskās valstis, kas pārvērtā Latviju par savu izejvielu avotu.

Ekonomiska augšupeja republikā sākās tikai pēc tam, kad bija noslēgts tirdzniecības līgums starp Latviju un Padomju Savienību. Latvijas rūpnieki sāka būvēt fabrikas un rūpnīcas. Fabrikas «Glover» vietā pirms 25 gadiem, 1929. gada augustā, tika nodibināts un laists darbā akciju sabiedrības «Rīgas Manufaktūra» tekstilrūpniecības uzņēmums. Tas piederēja firmai, kuru kontrolēja vācu banku kapitāls. Uzņēmuma iekārta firmai izmaksāja lēti, šeit uzstādīja vecas mašīnas, kas bija pirktas no «Krenholmas Manufaktūras» Igaunijā, kur tās līdz tam laikam stāvēja dikā, jo Igaunija netirgojās ar PSRS un tai nebija kam pārdot savu produkciju.

Jaunais Rīgas tekstilkombināts ražoja mēnesī caurmērā 100 tonnu diegu un 350 tūkstošus metru audumu. Archivā uzglabājušies dokumenti liecina, ka ražošana no gada gadā palika vienā un tai pašā līmenī, bet dažreiz arī sašaurinājās. Tas bija krīzes un bezdarba gados. Straujā audumu pieprasījuma samazināšanās liecināja par iedzīvotāju pirktspējas krišanos.

Lielā Tēvijas kara laikā kombināts «Rīgas Manufaktūra», tāpat kā daudz citu Latvijas uzņēmumu, tika izpos-

tīts. Tomēr no jauna pamestajos korpusos vējš ilgi negaudoja, kā tas bija pēc firmas «Glover» evakuācijas pirmā pasaules kara laikā. Šoreiz uzņēmumā ieradās jauni saimnieki — padomju cilvēki. Padomju valsts darīja visu nepieciešamo, lai ātri atjaunotu uzņēmumu, kas bija pārgājis tautas rokās.

Kombinatā arī tagad strādā daudzi no tiem, kas atnāca šurp pirmajās pēckara dienās un aktīvi piedalījās vērptuves un austuves atjaunošanā: b. Gide, Jozuss, Vilks, Bogdanovičs un citi. Viņu acu priekšā tika laistas darbā pirmās mašīnas, un kopš tā laika šie cilvēki ir bijuši uzņēmuma nemitīgas augšanas un pilnveidošanas liecinieki.

Varētu minēt daudz raksturīgu skaitļu, kas rāda, cik strauji attīstījās ražošana no gada gadā. 1954. gadā, salīdzinot ar 1946. gadu, diegu izlaidums kombinatā palielinājies 3,9 reizes, jēlaudumu izlaidums — 5,4 reizes, gatavo audumu izlaidums — 5,3 reizes. Strādnieku skaits kombinatā pavairojies trīskārtīgi, bet darba ražīgums celies vērpsnā par 85,3%, aušanā — par 65,8%.

Mūsu kombinats padomju varas gados nogājis daudziem Latvijas uzņēmumiem raksturīgu ceļu: tas ne tikai paplašinājies; ir izmainījusies pati ražošana mūsu tekstilfabrikās, kas tagad apgādātas ar pilnveidotu, pašu zemē ražotu iekārtu.

Vecajā vērptuvē pastāvēja galīgi novecojusi krautuves vērpsnāšanas sistēma: kokvilna sākumā izgāja cauri vienam irdināšanas agregātam, un to salika krautuvē, pēc tam to ar rokām izņēma un pārnesa citā agregātā papildu irdināšanai. Šis process bija ilgstošs un prasīja daudz darba. Tagad irdināšanas nodaļa pilnīgi rekonstruēta: šeit uzstādītas augstražīgas pašu zemē ražotas vienprocesa mašīnas, kuras pēc īsiem laika sprīžiem izlaiž labi irdinātu kokvilnu.

Sagatavošanas nodaļas jauda strauji cēlās, pateicoties kārdū un lentas mašīnu uzstādīšanai. Vērptuves nodaļā strādā Kārļa Marksa vārdā nosauktajā rūpnīcā ražotas augstražīgas vērpsnāšanas mašīnas, kas nodrošina augstu izstiepumu un kas apgādātas ar kokvilnas uztvērējiem. Šķeterēšanas-spolēšanas nodaļā laista darbā jaunā šķeterēšanas mašīna T-150.

Šajos gados apgādāta ar jaunu tehniku arī austuve. Šeit uzstādīja jaunu pārspolēšanas iekārtu, 2 pārspolēšanas mašīnas MB-4 un vienu M-152.

Pēckara gados kombinatā iekārtota jauna fabrika — audumu apdares fabrika. Tagad mēs varam izlaist dažādus gatavus audumus un paplašināt to asortimentu.

Audumu apdares fabrikas iekārtošanā sevišķi spilgti izpaudās mūsu cilvēku patriotiskā gādība par savu uzņēmumu, par tā augšanu un pilnveidošanu. Par apdrukāšanas mašīnas montēšanas un uzstādīšanas darbā parādīto iniciatīvu un pašaieliedzīgu darbu grupa kombinata darbinieku pēc ministra b. Kosigina pavēles tika apbalvota ar nozīmi «Socialistiskās sacensības teicamnieks» un Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidija Goda rakstiem. Mēs turpinām paplašināt un papildināt apdares fabriku. Kombinātā tiek organizēts gravēšanas cechs, kas dos iespējumus pašiem izgatavot apdrukāšanas veltņus ar nepieciešamajiem audumu zīmējumiem.

Ar sevišķu pacilātību kombinata kolektīvs strādā pēc vēsturiskās PSRS Augstākās Padomes Piektās sesijas, kurā tika nosprausts plaša patēriņa preču ražošanas straujas kāpināšanas un kvalitātes uzlabošanas uzdevums.

Padomju Latvijas tekstilnieki plaši izvērta sacensību par labu un skaistu audumu izlaiduma strauju palielināšanu, par piektās piegādes uzdevumu pirmstermiņa izpildīšanu. Šinī sacensībā aktīvi piedalās mūsu kombinata kolektīvs. Kombinats sekmīgi nobeidza 1953. gadu un saskaņā ar Vissavienības socialistiskās sacensības rezultātiem par 1954. gada otro ceturksni ieguva Vissavienības trešo prēmiju.

Pēc valsts pirmrindas uzņēmumu parauga «Rīgas Manufakturas» tekstilnieki iesaistījās sacensībā par ražošanas rezervju labāku izmantošanu, par lielāka daudzuma produkcijas ieguvī no ražošanas platības katra kvadrātmetra, no iekārtas katras vienības. Uzņemtas saistības 1954. gadā, uzlabojot ražošanas organizāciju, ceļot iekārtas un darba ražīgumu, palielināt produkcijas izlaidumu, salīdzinot ar pagājušo gadu, par 15%.

Ir zināms, ka produkcijas ieguvī no pastāvošās ražošanas platības var palielināt tur, kur pareizi, ar pilnu jaudu izmanto iekārtu, kur neatlaidīgi pilnveido tehnoloģisko procesu, uzlabo ražošanas organizāciju.

Analizējām kombinatā stēļu darbu. Pārbaudei ņēmām divas vienādas stēles, kas izlaiž vienu un to pašu auduma artikulu. Un, lūk, kas izrādījās: vienas stēles deva 28 met-

rus, bet otras tanī pašā laikā — tikai 25 metrus auduma. Atklājām iemeslu: stellēm ar mazāko darba ražīgumu bija nepareiza atspoles lidojuma līnija, tādēļ šeit biežāk notika diegu pārrāvumi. Tiklīdz novērsa šo defektu, tā stellu ražīgums pacēlās, nākošajā maiņā tās deva jau 31 metru auduma.

Tāpat analizējām arī citu stellu darbu. Lai iekārtas novērošanas rezultāti būtu uzskatāmāki, austuvē sāka vest stellu ātruma uzskaites un izstrādātās produkcijas žurnālu. Šis žurnāls mums daudz palīdz. Bija, piemēram, tāds gadījums: vienas stelles palaida ar paaugstinātu ātrumu, uz 6 sitieniem minūtē. Likās, ražīgumam jāpalielinās, tomēr uzskaites žurnāls diendienā rādīja pretējo: šīs stelles deva mazāk auduma nekā kaimiņu stelles. Pārbaudījām, kas tam par iemeslu, un izrādījās, ka uz šīm stellēm nepareizi sagatavota pamatne, tas arī pazemināja ražīgumu. Trūkumu, protams, nekavējoties novērsa.

Lielus zaudējumus ražošanai nodarīja dikstāve. Bija tā: neierodas audēja kaut kāda iemesla dēļ darbā, un viņas stelles stāv dikā visu maiņu. Tagad tas netiek pieļauts: nepieciešamības gadījumā šīs stelles apkalpo labākās strādnieces — norāvumu labotājas, kas apguvušas aušanas paņēmienus. Rūpīgāk izdarām iekārtas profilaktisko remontu, nodibinātas specialas brigades mašīnu un stellu apskatei un tīrīšanai. Visu šo pasākumu rezultātā iekārtas dikstāve samazinājās vairāk nekā plānā paredzēts.

Uzlabojot iekārtas stāvokli, tekstilnieki arvien drošāk palielina mašīnu un stellu ātrumu. Ja agrāk stelles, kas izstrādā bjazu, deva 215 sitienus minūtē, tad tagad tās dod 230 un vairāk sitienus. Vērpējas par 10 procentiem paaugstināja produkcijas izlaidumu, pateicoties priekšdzijas vērpjamo un vērpjamo mašīnu ātruma palielināšanai. Lai vēl vairāk paaugstinātu produkcijas ieguvu no katras mašīnas, viņi palielināja pakojumu un spoļu diametru.

Visu šo pasākumu rezultātā kolektīvs pirms termiņa izpildīja un pārsniedza savas socialistiskās saistības: produkcijas ieguve no pastāvošās ražošanas platības un iekārtas tikai pirmajā pusgadā vien palielināta par 22% gadam paredzēto 15% vietā.

Mūsu novatori un ražošanas pirmrindnieki neatlaidīgi turpina papildināt tehniku un tehnoloģiju. Kombinātā ir 135 racionalizatori, no kuriem arvien ienāk jauni vērtīgi

priekšlikumi. Pagājušā pusgadā vien iesniegti 97 racionalizācijas priekšlikumi. To realizēšana nodrošina 405 tūkstošu rubļu ietaupījumu.

Audumu apdare fabrikā racionalizatori apvienoja vienā agregatā plisēšanas iekārtu (krāsošanas mašīnu) ar apdrukāšanas mašīnas žāvēšanas kameru. Tas atļāva atbrīvot no slodzes žāvēšanas-izstiepšanas rāmi, jo nevajadzēja vairs šos audumus gruntēt. Rezultatā darba ražīgums cēlās un fabrika ietaupīja 10 995 rubļus gadā.

Pēc atslēdznieku b. Arnīša un Rojesa priekšlikuma tika papildināts krāsošanas mašīnu noliešanas krāns, kā rezultātā palielinājās tā ekspluatācijas laiks 12 reizes un tika ietaupītas ķimikālijas.

Ievērojamu ražošanas un ekonomisku efektu deva b. I. Lāča, Kronberga, Aleksejeva un citu racionalizatoru priekšlikumu realizācija. Biedrs Muižzemnieks šīnī gadā iesniedzis jau 10 racionalizācijas priekšlikumus, b. Frolovs — 5.

Cīņā par tehnisko progresu visiem līdzekļiem cenšamies izlietot zinātnes sasniegumus, likt tiem kalpot ražošanai. Daudz mums palīdzēja Ļeņingradas zinātniskās pētniecības instituts, ar kuru kombināts noslēdzis socialistisku līgumu par radošu sadarbību. Ar instituta pieredzes bagāto darbinieku palīdzību mūsu kombināta ražošanas darbinieki paši nodarbojas ar ražošanas procesu pilnveidošanu.

Kombinātā ir Zinātnisko inženiertehnisko biedrību savienības šūniņa, kuras locekļi aktīvi piedalās dzīves izvirzīto ražošanas problēmu risināšanā, tehnoloģijas uzlabošanā, cīņā par darba ražīguma celšanu un produkcijas kvalitātes uzlabošanu.

Lielu aktivitāti radošā darbā uzrāda inženiere-ķīmiķe Klāra Podšibjakina, kas veikusi vairākus zinātniskās pētniecības darbus. Liela nozīme ir viņas darbam diegu krāsošanas paņēmieni pētīšanā. Bieži gadījās, ka krāsojums iznāca nevienmērīgs. Izpētījusi literatūru par šo jautājumu, apmeklējusi Maskavas pirmrindas uzņēmumus, b. Podšibjakina izstrādāja pilnīgākus krāsošanas paņēmienus. Viņa lika priekšā ieviest jaunu režīmu, sagatavojot diegus krāsošanai, izmainīja krāsvielu receptūru, ievēdot tajā līmi un želatīnu. Rezultatā krasi samazinājās audumu toņa nevienmērība.

Tiek pētīti ceļi, lai uzlabotu kvalitāti arī citās nodaļās un fabrikās. Austuves sagatavošanas nodaļas vadītājs inženieris Filinovičs nodarbojas ar smitēšanas mašīnu darba pētīšanu. Viņš pievērta uzmanību tam, ka ievērojama diegu daļa, impregnējot tos ar smiti, izstiepjās vairāk par normā pieļauto. Izpētījis smitēšanas procesu, b. Fili-novičs lika priekšā jaunu diegu uztišanas paņēmieni uz veltnīša, un izstiepums tuvojās normai. Atpalicis iecirknis pie mums bija irdināšanas nodaļa. Kokvilnas ruļļi no irdināšanas mašīnas iznāca ar ļoti nevienādu svaru, svārstības bija no 4 līdz 4,5% plānā pieļauto 1,5% vietā, kas, protams, negatīvi ietekmēja diegu kvalitāti. Vērpšanas vadītājs M. Vilks ar instituta darbinieku palīdzību konstratēja, ka kokvilnas ruļļu nevienādaais svārs izskaidrojams ar filtru sliktu darbu.

Biedrs Vilks kopā ar citiem darbiniekiem izstrādāja jaunu filtru uzstādīšanas paņēmieni, izdarot dažas konstruktīvas pārgrozības. Un tagad šis jautājums ir izšķirts radikāli, kokvilnas ruļļu svāra svārstības nepārsniedz 0,7—1,1%.

Mūsu kolektīvs pastāvīgi cenšas izstudēt radniecisko uzņēmumu pieredzi un pārņem visu jauno, vērtīgo savā praksē. Šim nolūkam mēs organizējam kombināta labāko darbinieku radošus komandējumus. Ik gadus 15—20 cilvēku no mums brauc uz Maskavas, Ļeņingradas un Ivanovas uzņēmumiem. Atgriezušies biedri dalās savos iespaidos ne tikai ar mūsu kolektīvu, bet arī ar citu fabriku kolektīviem.

Radoši strādā mūsu kolektīva locekļi b. Dušēckina — vērpšanas vadītāja vietniece, b. Kiričenko — ķīmijas laboratorijas vadītājs, b. Kronbergs — austuves cecha vadītājs, b. Zujevs — remonta brigādes brigādiēris, b. Apaļko un daudz citu biedru, kuriem dārgs sava uzņēmuma gods, kuri visiem spēkiem cenšas palielināt mūsu kolektīva ieguldījumu rūpniecības kāpināšanas un tautas labklājības celšanas kopējā lietā.

Pie mums izaugušas lieliskas jaunas strādnieces, kas ieradās kombinātā pēc fabrikas-rūpnīcas skolas beigšanas. Dažas no viņām kara laikā bija zaudējušas vecākus, kvalifikācijas viņām nebija. Kombinātā tās ieguva jaunu ģimeni un labu arodu. Daudzas meitenes turpina mācīties strādnieku jaunatnes skolā. Labi strādā jaunās audējas b. Arnautova, Ščeglova, Stefaņenko, Liepiņa, vērpējas

b. Guseva, Antonova, Popova, Jeļcova, Vaļavko un daudzas citas.

Produkcijas kvalitātes uzlabošanā un asortimenta paplašināšanā lielu ieguldījumu devuši mūsu desinatori. Nevar neatzīmēt pieredzējušās desinātoras b. Hakeles un viņas jaunās, apdāvinātās skolnieces b. Pizanes darba sekmes. Viņas tikai 1954. gada pirmajā pusgadā vien izstrādāja 98 jaunus pīto audumu zīmējumus.

Kombināts izstrādāja un ieviesa ražošanā jaunas kleitu un kreklus audumu struktūras ar štapeļa pielietošanu. Saņemam pozitīvas atsauksmes par mūsu audumiem no Ļeņingradas, Volinskas un citām pilsētām. Katram kombināta darbiniekam ir patīkami apzināties, ka pēc mūsu produkcijas ir liels pieprasījums. Kolektīvs pilns apņēmības vēl enerģiskāk attīstīt ražošanu, uzlabot audumu kvalitāti, vēl labāk apmierināt padomju cilvēku augošās prasības.

N. ILLARIONOVA,
kombināta partijas organizācijas
sekretare

DARBS DZIMTENES LABĀ

Kombināta «Rīgas Manufaktura» 25. gadadiena sākūr ar Latvijas Padomju Socialistiskās Republikas 14. gada dienu. Šie 14 gadi, kas pagājuši kopš Latvijas atbrīvošanas no buržuāzijas jūga, ir visspilgtākie, visslavenākie mūsu uzņēmuma vēsturē.

Kombinātu kara gados hitlerieši bija izpostījuši, bet īsā laikā tas tika atjaunots, paplašināts, apgādāts ar jaunu tehniku. Uzņēmuma izskats šinīs gados pilnīgi pārvērties. Cehos darbojas jauna tehnika — lieliskas augstražīgas padomju mašīnas un stelles. Galvenais tomēr, ar ko mēs šodien lepojamies, — tie ir mūsu cilvēki, viņu jaunā, socialistiskā attieksme pret darbu, viņu iniciatīva un aktivitāte darbā un sabiedriskā dzīvē. Pēckara gados mūsu kombinātā radušies daudzi vērtīgi patriotiski pasākumi, kurus vienoti uztvēra viss kolektīvs un kuri izplatījās arī citos republikas tekstiluzņēmumos.

No pirmajām dienām cīņā par uzdevumiem, kurus uzņēmumam izvirzīja jaunais saimnieks — padomju valsts, — kolektīvu vadīja partijas organizācija. Atceroties visus šos gadus, gribētos teikt, ka mūsu partijas organizācijai vienmēr ir bijusi liela autoritāte strādnieku vidū. Strādnieki uzticējās partijas organizācijai, pastāvīgi atbalstīja to. Mēs nekad neaizmirstam mūsu partijas augstāko likumu — uzturēt ciešus sakarus ar tautu, nesaudzīgi kritizējam tos, kuri mēģina atrauties no cilvēkiem un ir kļuvuši birokrāti, cīnāmies par strādnieku darba un sadzīves apstākļu uzlabošanu, par viņu kvalifikācijas un darba ražīguma celšanu, par mūsu kolektīva sekmēm vistautas socialistiskā sacensībā.

Mūsu komunisti vispirms paši parāda visiem piemēru darbā, iet sacensības priekšgalā, un tas nodrošina viņiem

lielu autoritāti kolektīvā, palīdz iesaistīt sacensībā plašas strādnieku masas, panākt vispārēju ražošanas kāpinājumu.

Partijas biedre audēja Vera Samkova 1946. gadā pirmā mūsu republikā kļuva par daudzstieļnieci, un viņas piemēru drīz uztvēra simtiem tekstilnieču. Mūsu kombinātā pirmās Samkovu atbalstīja un pārgāja uz vairāku stieļu apkalpošanu komjaunietes Ilga Kiršfelde un Nadežda Ivanova, kuras drīz uzņēma partijā. Pirmrindas audējas, komunistes un komjaunietes, izstrādāja visracionālākos stieļu apkalpošanas maršrutus, kurus vēlāk pārņēma citas audējas.

Ražošanas komandieru vidū socialistiskās sacensības iniciators bija komunistu austuves meistara palīgs Jānis Kauls. Viņš parādīja daudz iniciatīvas darba organizācijas un iekārtas kopšanas uzlabošanā, pirmrindas darba metodu izplatīšanā starp audējām. Biedrs Kauls tika izvirzīts meistara amatam, bet tagad viņš ir kombināta fabrikas komitejas priekšsēdētājs.

Dzīmtene augstu novērtēja mūsu pirmrindnieku nopelnus cīņā par ražošanas kāpināšanu. Par godu Padomju Latvijas desmitajai gadadienai republikas rūpniecības labāko darbinieku grupa tika apbalvota ar Padomju Savienības ordeņiem un medaļām. To skaitā ir arī mūsu kombināta izcilie ļaudis: audējai Verai Samkovej piešķirts augstākais apbalvojums — Ļeņina ordenis. Ar Darba Sarkanā Karoga ordeni apbalvots pirmrindas ražošanas komandieris Jānis Kauls un jaunā audēja komjauniete Ilga Kiršfelde. Audēja Nadežda Ivanova-Staroseļska un meistars Ernests Kronbergs apbalvoti ar ordeni «Goda zīme».

Pēckara gadi iezīmējās visā mūsu valstī ar socialistiskās sacensības visplašāko vērienu un darbaļaužu radošās aktivitātes neredzētu kāpinājumu. Sacensība izraisīja arvien jaunas cīņas formas un metodes par augstu darba ražīgumu, produkcijas teicamu kvalitāti un pašizmaksas pazemināšanu, izvirzīja lieliskus novatorus, kuri atklāja ražošanas neizmantotās rezerves.

Radās arvien vairāk jaunu patriotu — ievērojamu darba iniciatoru. Šādos apstākļos partijas organizācijas svarīgākais uzdevums bija uzmanīgi sekot vīstautas sacensības gaitai, laikā ievērot, uztvert un izplatīt savā kolektīvā visus jaunus, vērtīgos pasākumus. Mūsu kombināta komunisti pielika daudz pūļu un enerģijas, izpildot šo atbildīgo uzdevumu.

Sevišķi plaši un rosīgi pie mums izvērās sacensība pēc Maskavas tekstilnieka Aleksandra Čutkicha ierosmes. Pēc pārrunām cechos un strādnieku sapulcēs, kas bija vēltītas šim pasākumam, mūsu audējas un vērņēmās pēc b. Čutkicha piemēra aktīvi iesaistījās sacensībā par teicamas kvalitātes brigādes nosaukumu. Tanīs dienās manāmi palielinājās strādnieku un strādnieču atbildības sajūta par uzdoto darbu, cilvēki kļuva uzmanīgāki, samazinājās diegu pārrāvumi un defekti vērpnā un aušanā. Mūsu kombinātā pirmā «teicamas kvalitātes brigādes» nosaukumu iekaroja austuvē meistara palīga b. Legostanova brigāde, vērptuvē — b. Jureviča brigāde. Remonta strādnieku vidū no paša sākuma sacensības priekšgalā nostājās b. Arnīša brigāde, kura arī pašlaik ieņem pirmo vietu.

Vienoti uztvēra mūsu kolektīvs arī citus vistautas sacensības pirmrindnieku pasākumus. Ievērojamus rezultātus cīņā par jēlvielu un materiālu ekonomiju, par pašizmaksas samazināšanu katrā operācijā panāca daudzie Marijas Ļevčenko un Grigorija Muchanova, Marijas Rožņevas un Lidijas Konoņenko sekotāji. Kombinātā plaši izplatījās inženiera Kovaļova metode, ar kuras palīdzību sistematiski sākām noskaidrot vislabākos darba paņēmienus un iemācīt tos visām strādniecēm. Šim nolūkam izmantojām ražošanas tehnisko kursu nodarbības, pirmrindas pieredzes skolas. Visos cechos, lai iemācītu strādniekiem pirmrindas metodes, ir izraudzīti štata instruktori un viņiem palīgā no labāko strādnieku vidus — sabiedriskie inspektori. Tagad, piemēram, vērptuvē tiek ieviests vārpstīņu sagatavošanas paņēmiens pēc noņemšanas bez mašīnu apstādināšanas, vadoties no kombināta «Boļševička» vērpnējas b. Žeļezņakas pieredzes, un pārtrūkušā diega galu savienošana pēc mūsu labākās vērpnējas Janīnas Jokstes pieredzes. Austuves fabrikā visām strādniecēm māca audējas b. Arnautovas izstrādātos jaunus paņēmienus, kā ievērt atspolē dziju, kā sasiet pamatnes dziju un kā pēc audējas b. Malachovskas metodes ievērt šķietā pamatnes dziju.

Pēc Krupskajas vārdā nosauktās Ivanovas fabrikas kolektīva parauga austuvē sāka izstudēt katra stēļļu kompleksa augstāzīga darba kompleksos plānus.

Sastādot šos plānus, katras brigādes locekļi paredz, kā uzlabot darba un ražošanas organizāciju, uzlabot iekārtas

technisko stāvokli, kāpināt mašīnu un stēļu ātrumus, iemācīt visiem strādniekiem pirmrindas darba paņēmienus pēc b. Kovaļova metodes. So plānu sastādīšana cēla strādnieku radošo aktivitāti, pastiprināja katra strādnieka rūpes par kolektīva panākumiem.

Socialistiskās sacensības dalībnieki veica lielu darbu par jo lielāka daudzuma produkcijas ieguvī no pastāvošās ražošanas platības un iekārtas. Šo uzdevumu mūsu kolektīvs sev izvirzīja jau pirms dažiem gadiem, atbalstot ražošanas kultūras celšanas iniciatora Vladimira Vorošina ierosmi, un pēc tam Kosinskas fabrikas tekstilnieku ierosmi, kuri 1945. gadā uzsāka sacensību par ražošanas platību un vērpšanas un aušanas iekārtas jaudu maksimālu izmantošanu. Šiem jautājumiem kombinātā bija vēltītas divas partijas konferences, kuru dalībnieki atklāja daudz neizmantotu ražošanas rezervju.

Partijas organizācija virzīja sacensības dalībnieku pūles uz to, lai jo ātrāk izmantotu šīs rezerves.

Ar jaunu sparū mūsu tekstilnieki sāka cīņu par lielāka daudzuma produkcijas ieguvī uz katra ražošanas platības kvadratmetra, uz iekārtas katras vienības pagājušā gada beigās, kad šī kustība pēc Ļeņingradas un Maskavas pirmrindas uzņēmumu iniciatīvas izvērsās visā valstī, visās rūpniecības nozarēs. Mūsu kolektīvs apņēmas 1954. gadā palielināt produkcijas ieguvī no pastāvošās ražošanas platības un iekārtas par 15%. Saistības tika pārsniegtas jau pirmajā pusgadā — produkcijas ieguve no agrākās platības pieauga par 22%.

Šajos mēnešos partijas organizācija un viss kombināta kolektīvs virza savas pūles uz lielo uzdevumu risināšanu, kas izvirzīti padomju tautai PSRS Augstākās Padomes Piektajā sesijā, PSKP CK septembra un februāra-marta plenumos.

Kombināta partijas organizācija gādāja par to, lai iepazīstinātu visus strādniekus ar vēsturiskajiem partijas un valdības lēmumiem, kas vērsti uz tautas labklājības celšanu. Šinīs dienās kā dedzīgi un spējīgi agitatori parādīja sevi mūsu komunisti no ražošanas pirmrindnieku vidus. Savās runās strādniekiem viņi uzsvēra ne tikai jauno uzdevumu milzīgo nozīmi, bet arī to, kāda loma mūsu kolektīvam šo uzdevumu risināšanā, kas jādara katram mūsu

tekstilniekam, lai panāktu krasu plaša patēriņa preču ražošanas kāpināšanu.

Vērtuves strādnieki atceras mūsu labākās vērpējas Janīnas Jokstes spilgto un saturīgo runu par tematu: «Vairāk labu audumu iedzīvotājiem!» Runājot par rezervēm, kas ir mūsu rīcībā audumu izlaiduma palielināšanai, viņa atsaucās uz savu pieredzi, pastāstīja par savām darba ražīguma celšanas un diegu kvalitātes uzlabošanas metodēm un paņēmieniem. Tā bija vispārliciecināka aģitācija. Ar lielu interesi strādnieces klausījās savu slaveno draudzēni — komjaunieti. Drīz vien krasi pavairojās viņas sekotāju skaits darba pirmrindas metodu pielietošanā.

Prasmīgi saistīja savas pārrunas ar konkrētiem ražošanas uzdevumiem arī citi. Vērtuves vadītājs b. Vilks pārrunās par produkcijas kvalitātes uzlabošanas ceļiem sīki apskatīja audekla nevienādības iemeslus, ieteica vairākus līdzekļus, kā tos novērst. Strādnieki sāka praktiski pielietot šos līdzekļus, un drīz audekla nevienādība samazinājās no 1,5% caurmērā līdz 0,8%.

Izskaidrojot partijas un valdības lēmumus par plaša patēriņa preču ražošanas kāpināšanu un to kvalitātes uzlabošanu, audeļa komuniste Valentina Sarakova salīdzina mūsu padomju īstenību ar stāvokli ārzemēs, min satraucošus faktus par kapitalistisko zemju strādnieku nabadzīgo dzīvi un faktus, kas raksturo padomju cilvēku labklājības nemitīgo augšanu.

Pēc šīm pārrunām klausītāji aiziet satraukti, aģitātores vārdi ilgi paliek atmiņā.

Mūsu visvairāk sagatavotie komunisti apvienoti lektoru grupā pie partijas organizācijas un sistematiski referē par vispārpolitiskiem un ražošanas tematiem. Strādniekiem referātus nolasija kombināta direktors b. Moskaļovs, galv. inženiere b. Bajeva un citi mūsu vadošie darbinieki.

Partijas organizācija cenšas pastāvīgi uzlabot socialistiskās sacensības vadību, cenšas panākt, lai tā kļūtu vēl lielākā mērā masu kustība un iedarbīgāka. Sekojam, lai laikā tiktu rezumēti sacensības rezultāti, prasām, lai komunisti — ražošanas darbinieki aktīvi cīnās par atpalcības likvidēšanu, par to, lai katrs sacensības dalībnieks sekmiņīgi izpildītu uzņemtās saistības. Cehos iekārtoti «pirmrindas pieredzes stūriši», kur izliek materiālus, kuri parāda visu jauno, kas radies visas valsts, republikas un

mūsu kombinata tekstilrūpniecībā. Cechos izliktas fotovitrinas: «Pēc inženiera b. Kovaļova metodes», «Stelļu sakārtošanas viēnota metode» u. c. Katrā cechā sacensības rādītāju plāksnē ierakstītas katra strādnieka saistības un katru dienu tiek atzīmēta to izpildes gaita. Tiek izdoti «zibeņi», kuri ziņo par pirmrindnieku izcilākajiem sasniegumiem vai kritizē atpalcējus.

Liela loma kolektīva audzināšanā, cīņā par sacensības iedarbīgumu ir visa kombinata un cechu sienas avīzēm, radiatoraidījumiem. Kombinata radiomezģls divreiz dienā sniedz vietējos raidījumus par kombinata dzīvi. Pa radio runā kombinata vadītāji, pirmrindnieki-strādnieki, novatori; operatīvi tiek ziņots par visu jauno kolektīva ražošanas dzīvē un sacensības gaitā.

Pašreiz kolektīvs aktīvi piedalās partijas organizētājā vistautas cīņā par tālāku darba ražīguma un produkcijas kvalitātes celšanu. Tiek realizēti jauni pasākumi darba tehnoloģijas un organizācijas uzlabošanā, augstāzīgu darba metožu izplatīšanā.

Mūsu darbā vēl daudz trūkumu, ne visi sacensības dāļinieki sekmīgi izpilda savas saistības, daži strādnieki neizpilda normas. Nav izskausti darba disciplīnas pārkāpšanas gadījumi. Sacensības vadībā nav vēl likvidēts formalisms, pārāk maz vēl darīts, lai propagandētu un izplatītu pirmrindnieku pieredzi. Partijas organizācija visiem līdzekļiem cīnās par šo trūkumu likvidēšanu — attīsta kritiku un paškritiku kolektīvā, pastiprina kontroli pār ražošanas gaitu, cenšas celt katra strādnieka atbildības sajūtu par uzdoto darbu.

Nav šaubu, ka mūsu kolektīvs varēs likvidēt šos trūkumus un neatlaidīgi uzlabos savu darbu. Garantija tam ir partijas organizācijas aktivitāte un cīņas spēja, kolektīva saliedētība, kurš ar sajūsmu izpilda partijas izvirzītos uzdevumus.

Darbā mīlotās Dzimtenes labā, cīņā par jauno, progresīvo mūsu cilvēki aug, atklājas viņu radošās un organizatoriskās spējas. Kombināts kļuvis par īstu kadru skolu. Daudzi nostaigāja šeit slavenu ceļu no vienkārša strādnieka līdz atbildīgam vadošam darbiniekam. Michails Vilks bija diegu vedējs, bet tagad ir vērptuves vadītājs. Ierindas audēja b. Ubārde tika ievēlēta par kombinata fabrikas komitejas priekšsēdētāju, bet tagad viņa ir par-

tijas rajona komitejas sekretare. Partijas darbam izvirzīti arī mūsu labākie komunisti — audeļa Ilga Kiršfelde — tagad partijas rajona komitejas instruktore, bijušais meistars Aleksandrs Markovs — tagad ir partijas pilsētas komitejas rūpniecības daļas vadītāja vietnieks, mūsu bijušais strādnieks b. Karpičkovs kļuvis par partijas rajona komitejas rūpniecības daļas vadītāju. Mūsu bijušais dažādu darbu strādnieks b. Bogdanovičs tagad ir kombinata direktora vietnieks, bijušais meistars, vēlākais mūsu austuves vadītājs K. Bajevs izvirzīts augstajam republikas Viegglāņu rūpniecības galvenās pārvaldes priekšnieka amatam.

Iepriecinoši redzēt, kā aug mūsu maiņa — pašaieliedzīgi uzticīga darbam, spējīga un izglītota jaunatne. Kombināta pirmrindnieki neatlaidīgi cīnās par pirmo vietu socialistiskajā sacensībā, un daudzi no viņiem godam nes republikas labākā strādnieka nosaukumu. Republikas labāko vērpēju un audēju starpā ir mūsu strādnieces b. Jokste, Popova, Arnautova, Chlebņikova, Kokare, Sevastjanova, Močalova, Michailova. Biedru Titušina, Stolpera, Rubeņa, Vaļavko un Jeļcovas brigādēm ne vienreiz vien piešķirts teicamas kvalitātes brigādes nosaukums.

Pirmrindnieku rindas aug. Kolektīvs arvien neatlaidīgāk izpilda savas saistības sacensībā, cīnās par produkcijas izlaiduma palielināšanu, kvalitātes uzlabošanu un pašizmaksas pazemināšanu, palielina savu ieguldījumu socialistiskās rūpniecības kāpināšanā un tautas labklājības celšanā.

J. PILĀGA,
Latvijas PSR labākā audēja,
PSRS Augstākās Padomes deputāte

VISS — TAUTAS LABĀ

Vairāk par 3 gadu desmitiem strādāju rūpniecībā. Šis laiks pilns lielu notikumu. Milzīgas pārvērtības notikušas mūsu republikā, latviešu tauta ar brālīgās krievu tautas palīdzību ieguvusi brīvību, sākusies jauna dzīve, citāds kļuvis mūsu darbs.

Pagātņi, to laiku, kad mēs, beztiesīgi un neizglītoti ļaudis, strādājām ekspluatatoru labā, negribas ne atcerēties. Bet kādreizējo pazemojumu un posta ainavas vēl reizēm uzpeld atmiņā. Dažreiz to atgādina mani jaunie pazīstamie, jautājot, piemēram, kādēļ man rēta uz rokas. Šī rēta ir manu pirmo darba gadu piemiņa. Biju vēl pusaudze, kād iestājos darbā Iļģuciema stikla fabrikā. Strādniekiem tur bija īsta katorga: cilvēki strādāja līdz nespēkam īstos elles apstākļos, pie sakarsētām krāsnīm, bez jebkādiem drošības tehnikas līdzekļiem, bieži apdedzinājās, sagrieza sev rokas. Es, nogriežot galviņas no glāzēm, stipri ievainoju roku. Neviens nepalīdzēja man ārstēties, nerūpējās un nedomāja par to, no kā lai es slimības laikā iztiek. Mani vienkārši izmeta no fabrikas. Daudz posta nācās pārciest, kamēr atkal iestājos darbā.

Kļuva par tekstilnieci. Nebija viegli toreiz strādāt tekstilfabrikās: tas pats smacīgais gaiss un antisanitarie apstākļi cechos, tie paši pazemojumi un pastāvīgās bailes no bezdarba.

Kad Latvijā nodibinājās padomju vara, es pirmo reizi uzzināju, ko nozīmē gādība par vienkāršiem ļaudīm, strādniekiem, par viņu darba un sadzīves apstākļiem, par viņu labklājību, mācībām, augšanu. Un pirmo reizi bija iepriecinoši strādāt, gribējās strādāt ar katru dienu labāk. Mēs sākām strādāt nevis ekspluatatoru — kapitalistu, bet savā, visas tautas labā.

Kļuvu par socialistiskās sacensības dalībnieci, centos neatpalikt no draudzenēm un panākt vislabākos rādītājus darbā. Šai nolūkā bija nepieciešams pastāvīgi celt savu meistarību, noslīpēt un pilnveidot katru paņēmieni, izstudēt pirmrindnieku pieredzi un pārņemt no viņiem visu derīgo. Vienmēr ievēroju šos noteikumus, katru dienu centos strādāt labāk nekā vakar, un manas pūles negāja zudumā. Par augstu darba ražīgumu un par teicamu produkcijas kvalitāti man piešķīra republikas labākās audējas nosaukumu.

Man bieži jautā, kā es to panācu. Bet panākumu «noslēpums» man liekas vienkāršs. Katrs, kas patiesi mīl savu darbu, strādā, iedziļinoties darbā, un cenšas papildināties, gūs sekmes, nokļūs sacensības pirmrindnieku vidū.

Ierodos cechā pusstundu pirms maiņas sākuma, lai labi sagatavotos darbam. Apstaigāju stelles, apskatu pamatnes, atklāju trūkumus un defektus: vai nav sakrustotu malu, nolaistu diegu, krustu, novēršu visas kļūmes; rūpīgi pārbaudu stellu stāvokli, notīru savu darba vietu.

Sākot darbu, apstaigāju stelles pēc stingri pārdomāta racionala maršruta. Palaižot secīgi stelles, vienu pēc otras, jau domās aprēķinu, kad un uz kādām stellēm notīsies audu spolītes, turp tad arī laikā ierodos. Apstaigājot stelles, lielāko daļu atrodos aiz pamatnēm, uzmanīgi tās vēroju. Pamanot diegu pārrāvumu, pārtraucu maršrutu un ātri likvidēju pārrāvumu ar savu labi izstrādāto paņēmieni, rīkojoties abām rokām. Tam patērēju 16,5 sekundes normā paredzēto 28 sekundu vietā.

Iepazīstoties ar labāko audēju pieredzi, esmu uzlabojusi arī citus paņēmienus. Atspoles pielādēšanu izdaru 6,4 sekundēs normā paredzēto 8 sekundu vietā. Pieejot pie stellēm, kur nepieciešams apmainīt atspoli, man vienmēr gatavībā jau pielādēta rezerves atspole, tādēļ tās apmaiņai izlietoju 3,8 sekundes paredzēto 5,5 vietā.

Taupīgi apejos ar izejvielām: pamatni nostrādāju līdz mezgliem, katru audu spolīti arī izlietoju līdz beigām; atspoli pielādējot, galus attīnu ne vairāk par 15—20 centimetriem. Maršruta ievērošana palīdz novērst liekus diegu pārrāvumus. Visa tā rezultātā samazinās atkritumu daudzums, tiek ietaupīti diegi.

Apkalpojot 6 stelles, sistematiski izpildu normu par 113—115%, bet šā gada jūnijā, piedaloties sacensībā par

godu Padomju Latvijas 14. gadadienai, izpildīju normu par 121,5 procentiem. Ik mēnesi dodu līdz 800 metriem audumu virs plāna, dažreiz arī vairāk.

Šinī gadā mūsu un kaimiņu uzņēmumu tekstilnieki un visi Proletariešu vēlēšanu apgabala darbaļaudis ievēlēja mani par PSRS Augstākās Padomes deputāti. Tas ir neaizmirstams notikums manā dzīvē. Nesapņoju par tādu lielu godu, liela atbildība gulstas uz mani, vienkāršu strādnieci, bet tautas dāvātā uzticība vairo spēkus, un darīšu visu, lai to attaisnotu.

Mūžam paliks atmiņā PSRS Augstākās Padomes sesijā Maskavā, Kremli pavadītās dienas. Tautas deputāti, visu brālīgo republiku sūtņi, apsprieda tālākās cīņas plānus par rūpniecības un lauksaimniecības vēl lielāku augšupēju, par darbaļaužu labklājības straujāku celšanu. Viss, ko mēs darām, tiek darīts tautas labā. Un tāpēc arvien labāk veicas mūsu darbs, aug sacensības pirmrindnieku rindas. Mēs neatlaidīgi panāksim arvien labākas un labākas sekmes darbā Dzimtenes labā.

V. JOZUSS,
vērptuves cecha veltnīšu
darbnīcas meistars

IEVĒROJAMAS PĀRMAIŅAS

Gadsimta ceturksni pastāv mūsu kombināts, un gadsimta ceturksni es šeit strādāju. Ir pie mums arī citi strādnieki, kas strādā uzņēmumā kopš pirmās tā pastāvēšanas dienas. Palūdziet kādam no šiem cilvēkiem pastāstīt par savu dzīvi, par savu darba ceļu, un katrs jums teiks, ka tagadējā dzīve un darbs, kas sagādā prieku, sākās tikai pirms 14 gadiem, kad Latvija kļuva par padomju republiku.

Tekstiluzņēmumā nokļuvu, varētu teikt, nejauši, jo līdz tam man bija cita laba specialitāte: biju taksometra šoferis Rīgā, bet ekonomiskā krīze skāra arī manu arodu. Latvijas galvaspilsētas dzīve pamira, klientu kļuva arvien mazāk, vajadzēja meklēt citu peļņu.

Jauna tekstilkombināta atvēršana Rīgā modināja cerības daudziem darba meklētājiem. Bet maz bija to, kam izdevās šeit dabūt darbu: kombinātā toreiz strādāja mazāk par divi simti cilvēku. Priekšroku deva pieredzes bagātiem tekstilniekiem, kuri pārbēga no «Juglas Manufaktūras» — jaunajā uzņēmumā viņiem maksāja lielāku algu. Pārējie par ļoti zemu atalgojumu iestājās kā mācekļi un strādāja no Igaunijas atsūtīto instruktoru vadībā. Mācekļu skaitā tiku arī es — sāku mācīties veltnīšu apstrādāšanu vērptamo mašīnu stiepjamam aparatam.

Vērptuve un austuve atradās vienā korpusā. Tās bija apgādātas ar vecām dažādu ārzemju marku mašīnām. Darba apstākļi bija šausmīgi, sevišķi vērptuvē: trūka nepieciešamās ventilācijas un mitruma, cechos cilvēkus smacēja putekļi un tveice. Vasarā karstums cechā sasniedza 44°. Nereti strādnieces pagāba. Kurnēt tomēr bija veltīgi. Tas, kurš prasīja uzlabot darba apstākļus, drīz vien atradās aiz fabrikas vārtiem. Saimnieki necieta neapmierinātus

strādniekus, zinādami, ka viņu vietā atradīsies, cik vien vajadzīgs, paklausīgu vergu. Tos sagādāja ar katru gadu pieaugošā bezdarbnieku armija.

Ārzemju firmas turpināja žņaut Latvijas rūpniecību. Tās pārplūdināja Rīgas tirgus ar ārzemju precēm, arī ar audumiem. Tajā pašā laikā bezdarba un tautas nabadzībā grimšanas dēļ kritās iedzīvotāju pirktspēja. «Rīgas Manufakturas» audumi iegulās noliktavās, un saimnieki nereti uz divām trim nedēļām slēdza fabrikas un pēc tam pārgāja uz saīsinātu darba nedēļu, saīsinātu darba dienu. Protams, samazinājās arī mūsu izpeļņa.

Vācu okupācijas laikā vērtuvi pavisam slēdza, austuve strādāja ar nepilnu slodzi. Bet atkāpdamies fašisti barbariski izpostīja uzņēmumu: uzspridzināja turbinu elektrostacijā, sadauzīja visu vērtuves un austuves iekārtu. Fabrikas korpusu logos nepalika neviena stikla.

Kad mēs, vecie strādnieki, pēc kara atgriezāmies uzņēmumā, tad pirmām kārtām nodarbojāmies ar jumtu un logu remontu, pie stellēm un mašīnām bija baigi pat pieietuvumā, tā tās bija sabojātas. Tad pieredzējuši mehaniķi un atslēdznieki stājās pie mašīnu remonta. Drīz atsūtīja jaunu iekārtu no Maskavas un no citām pilsētām. Brālīgās republikas palīdzēja Padomju Latvijai atjaunot saimniecību, kuras īpašnieks bija kļuvusi tauta.

Pagāja 9 gadi — mazāk nekā no kombinata dibināšanas dienas līdz kara sākumam. Bet, ja tanī periodā uzņēmums nemaz neauga, pat otrādi, sāka nīkuļot, tad pa šiem 9 pēckara gadiem mūsu kombinats pārmainījies līdz nepazīšanai visādā ziņā: tas kļuvis daudz plašāks, apgādāts ar lielisku padomju tehniku, izlaiž spilgtus, skaistus audumus ar dažādiem zīmējumiem.

Bet galvenais — ir pārveidojies cilvēku darbs. Cik bezjēdzīgs, notrulinošs un pazemojošs tas bija, kad ar mūsu sviedriem un tulznām tika radīta liekēžu bagātība, un cik priecīgs kļuvis brīvais, radošais kopējais darbs sabiedrības, mīlotās Dzimtenes labā.

Nemitīgi pie mums tiek strādāts, lai padarītu darbu vēl vieglāku un vēl ražīgāku. Ar aizrautību un dziļu interesi par kopējiem panākumiem kaurs no mums piedalās socialistiskajā sacensībā par valsts uzdevumu izpildi pirms termiņa.

Ļaudis tagad patiesi mīl darbu. Visi mājās, paaugstina meistarību un tehniskās zināšanas.

Atceros, kādreiz vēl vecajos laikos uzzināju, ka ir grāmata mūsu nozarē, — par izstiepjamā aparata veltnišu sagatavošanu. Izrakstīju to un izlasīju. Ienāca reizi cechā saimnieks, viņam rokās kāds ārzemju tehniskais žurnāls, kurā viņš bija izlasījis par kādu «pārgudrību» veltnišu konstruēšanā. Saimnieks acīm redzot gribēja pasmieties par manu izglītības trūkumu. Pienāk klāt, paskatās žurnālā un uzdod man jautājumu. Bet arī es atcerējos izlasīto un atbildēju pareizi. Manā vietā apmulsa saimnieks; viņš pat izbrīnā atvēra muti: «No kurienes tu to zini?» viņš jautāja.

Saimniekiem pat prātā nenāca, ka arī strādniekam varētu būt kādas zināšanas bez sava darba paņēmieni prasmes. Darba ražīguma celšanu kapitalisti panāca, strādnieku fiziski pārpūledami, ar nolādēto sviedru izspiešanas sistemu.

Bet ņemiet mūsu tagadējo strādnieku. Katrs draudzējas ar grāmatu, steidzas papildināt savas zināšanas, lai neatpaliktu no citiem un, uzlabojot tehniku un tehnoloģiju, atrastu jaunus darba ražīguma paaugstināšanas ceļus. Ļaudis aizrautīgi nodarbojas ar racionalizāciju. Ražošanā strādnieki kā īsti saimnieki iedziļinās katrā sīkumā: seko mašīnu un darbgaldu darba režīmam, zina, cik izmaksā viņu ražotā produkcija un cenšas taupīt visur, lai pazeminātu pašizmaksu.

No tādiem strādniekiem izaug arī labi ražošanas komandieri. Tā, piemēram, minēšu Michailu Vilku, ko mēs visi ļoti cienām. Atceros, kopā ar viņu sāku strādāt vērptuvē; toreiz viņš bija melnstrādnieks, diegu vedējs, lai gan bija beidzis tehnikumu. Padomju laikā Vilks kļuva par meistaru, bet tagad ir vērptuves vadītājs.

Aug cilvēki, aug uzņēmums, arvien ražīgāks kļūst mūsu darbs mīļotās Padomju Dzimtenes labā.

KOPĒJAS RŪPES

Kā katram cilvēkam, arī man atmiņā iespiedusies manas darba dzīves pirmā diena. Atceros, kā uztraucos, kad pirmo reizi ieradās kombināta «Rīgas Manufaktura» austuvē. Tas bija 1929. gada 29. oktobrī. Pieņēma mani par mācekli, un es biju ļoti priecīga. Gribējās ātrāk iegūt specialitāti un kļūt par patstāvīgu darba cilvēku.

Tomēr izrādījās, ka šo sapni nav tik vienkārši piepildīt. Mani mācīja kāda veca strādniece. Viņai bija liela pieredze un laba amata prasme, bet mācīja viņa ļoti slikti. Nekā negribēja parādīt — ne kā ievērt diegu, ja tas bija pārtrūcis, ne kā pielādēt atspoli, ne kā izpildīt citas sarežģītas operācijas. Iemācīja vienīgi ielikt atspoli un palaist mašīnu.

Sī sieviete baidījās, ka jaunā strādniece varētu stāties viņas vietā. Toreiz katrs no tā baidījās, tāpēc ka bija bezdarbs. Lūk, kāpēc pieredzes bagātie strādnieki rūpīgi sargāja ražošanas «noslēpumus» no iesācējiem, negribēja tiem palīdzēt meistarības apgūšanā.

Kad Latvijā sākās krīze, mūsu kombinātā divas reizes samazināja strādnieku skaitu. Palikušie strādāja 4 dienas nedēļā, 6 stundas dienā. Brīvais laiks, protams, neiepriecināja, tāpēc ka ar apcirpto algu bija grūti iztikt. Brīvajās dienās cilvēki klaiņoja pa pilsētu, meklējot gadījuma darbu.

Dabūt darbu bija liela laime. Bet kālab gan cilvēki dzinās pēc tā? Tikai maizes kumosa dēļ, lai nenomirtu badā. Citas intereses darbā nebija, tāpēc ka no mūsu pūliņiem labumus ieguva, protams, tikai kapitalists, kam peļņa vairojās.

Mūsu jaunatne tagad to nezina un iet uz darbu ar pavisam citu noskaņojumu: jāstrādā arvien labāk, tāpēc ka mēs strādājam tautas labā, savā labā.

Atceros, kādā stāvoklī atradām mūsu fabriku pēc kara.

Visas stelles bija salauztas, siksnašas sagraizītas, elektroenerģijas nebija. Bet cilvēki nezaudēja dūšu, ar lielu enerģiju atjaunoja uzņēmumu, kas bija kļuvis mūsu, tautas uzņēmums.

Lūk, kad arī mums, veciem darba rūķiem, pirmoreiz radās dedzīga interese par darbu. Mēs uzzinājām par brālīgo padomju republiku pirmrindas strādnieku darba panākumiem un centāmiem neatpalikt no tiem.

Saviļņoja un iepriecināja, ka mūsu darbam pievērsa uzmanību valdības, partijas un arodorganizācijas pārstāvji, prese. Mūžam paliks atmiņā apspriedes un sarunas ar mums, vienkāršiem strādniekiem, kuras tajā laikā notika Latvijas KP Centralajā Komitejā. Ar mums runāja CK pirmais sekretars b. Kalnbērziņš. Viņš apjautājās par mūsu darbu, noskaidroja, kā mums trūkst, par ko sūdzamies, un pēc tam tika veikti pasākumi trūkumu novēršanai. Biedrs Kalnbērziņš un citi partijas vadītāji biedriski aprunājās ar mums, iejūsmināja, deva svarīgus padomus, kā parādīt iniciatīvu darbā, kā organizēt sacensību.

Lieli palīdzību mums sniedza tikšanās ar citu uzņēmumu strādniekiem, pirmrindnieku sanāksmes, kas notika laikraksta «Sovetskaja Latvija» redakcijā. Lai iepazītos ar ražošanas pirmrindnieku pieredzi, mūsu tekstilnieki brauca uz brālīgo republiku tekstiluzņēmumiem. Es, piemēram, biju Orechovo-Zujevā, kur bijušā Morozova fabrikā iepazīnos ar slaveno padomju audēju b. Volkovu un pēc tam pārņēmu viņas pieredzi.

Jaunās darba metodes neieviesās tūlīt. Atceros, — kad es mūsu fabrikā uzsāku apkalpot 8 stelles, tas izraisīja vispārēju izbrīnu un sākumā tikai nedaudzi uzdrošinājās sekot manam piemēram. Bet tad sāka apkalpot 8 stelles un sekmīgi savu darbu veica jaunā audēja Ilga Kiršfelde, audējas Aleksandra Vasiļjeva, Anna Balmasova un citas. Drīz vien daudzstelliņu kustība fabrikā kļuva masveidīga. Tāpat bija arī ar citām jaunām darba metodēm. Mūsu ļaudis arvien aktīvāk un drošāk uztvēra jauno, progresīvo, visu to, kas palīdz celt darba ražīgumu.

Sajos gados iemācīju meistarības un pirmrindas aušanas paņēmienus daudzām jaunām strādniecēm. Par iniciatīvu darbā un aktīvu līdzdalību jauno kadru sagatavošanā padomju valdība man, vienkāršai ierindas audējai, piešķīra augstāko apbalvojumu — Leņina ordeni. Lielais pagodi-

nājums mani dziļi saviļņoja. Tikai mūsu zemē vienkāršs darbinieks var saņemt tik lielu godu. No tā laika gluži it kā spēki auguši un gribas nenogurstoši strādāt. Pie mums kombinatā ir labs, draudzīgs kolektīvs. Iepriecinoši redzēt, kā aug cilvēki. No ierindas strādniekiem un inženiertehniskiem darbiniekiem daudzi izvirzījušies atbildīgā vadošā darbā: biedri Motornijs, Ubārzde, Kiršfelde, Gaļeckā, Apšītis, Karpičkovs, Markovs, K. Bajevs, M. Bajeva un citi.

Kombinata kolektīvs neātlaidīgi izpilda savas saistības vistautas sacensībā. Vairāki pieredzējuši strādnieki palīdz iesācējiem, katrs — vecs un jauns — cenšas atnest vairāk labuma kopējai lietai. Un tas nozīmē, ka gūsim jaunus panākumus.

JANINA JOKSTE,
Latvijas PSR labākā vērpeja,
kombināta komjaunatnes organizācijas
sekretare

DARBA SKOLA

Pirms dažiem gadiem, kad visur vēl bija redzamas kara cirstās brūces, mēs, Fabriku un rūpnīcu apmācības skolu beigušo meiteņu grupa, ieradāmies kombinātā «Rīgas Manufaktura». Daudzas no mums bija pārcietušas Ļeņingradas blokadi, dažas bija pazaudējušas vecākus, bet Padomju valsts gādāja par katru. Skolā mēs bijām viena liela ģimene, kam veltīja lielu uzmanību, un šķita, ka mūsu vidū nav bāreņu. Mums deva labu specialitāti, un, lūk, mēs nokļuvām uz lielās, patstāvīgās dzīves sliekšņa.

Paskatoties, kā strādā vecās, pieredzējušās vērpejas, dažas no mums sabijās. Likās, ka mums nekad nenasniegt tādu meistarību, tādu izveicību. Bet šī nedrošība drīz izzuda, jo vecās vērpejas uzņēma mūs ar mātes gādību un pastāvīgi palīdzēja ar padomiem, parādīja, kā labāk izpildīt to vai citu paņēmieni. Redzējām, ka visi ir ieinteresēti, lai mēs drīzāk kļūtu par kvalificētām strādniecēm.

Nav ko slēpt, — pirmajā laikā ne visas meitenes to pienācīgi novērtēja un izprata savu pienākumu. Viegļprātīgi vēl izturējās pret visu. Bija pat tā: iedomājās draudzenes vairāk atpūsties, pabraukāt pa pilsētu — un neierādās darbā. Tagad, pat atceroties to, ir neērti. Bet toreiz nācās papūlēties uzņēmuma vadītājiem, vecajiem kadru darbiniekiem, lai ieaudzinātu jaunajās strādniecēs apzinīgu attieksmi pret darbu, pienākuma apziņu. Pārrunas ar vecākajiem biedriem atvēra mums acis un arvien dziļāk iespīdās sirdīs. Meitenes sāka saprast, cik daudz mums dots un kā jāstrādā Padomju valstī.

Uzņēmums auga mūsu acu priekšā. Tika laista darbā jauna tehnika — mašina pēc mašinas. Uzlābojās arī darba metodes, izvērsās sacensība par darba ražīguma celšanu.

Sāka izvirzīties arī mūsu meitenes, jaunās vērpejas.

Tālu aiz kombinata robežām izplatījās slava par b. Michailovas, Frolovas, Arnautovas, Ščeglovas un daudzu citu darba sekmēm.

Atausa arī man doma: kā uzlabot darbu ar savām mašīnām. Sāku pārbaudīt praksē paņēmienus, par kuriem lasīju, iepazīstoties ar citu uzņēmumu vērpeju pieredzi, mainīju un uzlaboju savus darba paņēmienus. Secināju, ka būs ērtāk strādāt, ja sāksu savienot pārtrūkušo diedziņu: pirmkārt, tad nevajag talka, otrkārt — darbs veicas ātrāk, bet pie vērppjamām mašīnām ļoti svarīgs ir ātrums un veiklība.

Pirmajā laikā novatoru iniciatīva nerada atbalsi dažos darbiniekos, kuri bija pieraduši strādāt pa vecam. Gadījās tā, — pieejam pie meistara palīga ar priekšlikumu palielināt mašīnu ātrumu, bet viņš smejas: «Ātrums interesē? Dabū slidas — visus apdzīsi.» Bet mūs šie joki nesamulsināja, ne vienreiz vien mēs palielinājām mašīnu ātrumu, un tas deva lieliskus rezultātus. Iekārtas ražīgums auga tiktāl, ciktāl mēs uzlabojām tās kopšanu, pilnveidojām darba organizāciju, meklējām vislabāko operāciju secību, noslīpējām katra paņēmiena izpildīšanas tehniku.

Mūsu kombinata kolektīva lielākā daļa tagad ir jaunatne. Vairāk nekā trīssimt jaunu strādnieku ir komjaunatnes organizācijā. Viņi visi aktīvi piedalās socialistiskajā sacensībā, neatlaidīgi pilnveido savu meistarību un cīnās par darba ražīguma celšanu, parāda daudz iniciatīvas darbā. Sacensības avangardā ir komjaunietes audējas b. Chļebņikova un Jankovska, vērpejas b. N. Michailova un Valentīna Lacha.

Ar savu lielisko darbu slavēta pie mums kļuva jaunā audēja Ilga Kiršfelde. Pirms dažiem gadiem viņa pirmā no jauniešiem pēc visvairāk pieredzējušo audēju piemēra drosmīgi pārgāja uz daudzu steļļu apkalpošanu un no tā laika guva arvien jaunus panākumus sacensībā, ne vienreiz vien izcīnīdama «Latvijas PSR labākās audējas» nosaukumu, tika apbalvota ar Darba Sarkanā Karoga ordeni. Mūsu komjaunieši viņu ievēlēja par kombinata komjaunatnes organizācijas sekretāri. Ilga bija komjaunatnes X kongresa delegate, un mēs ar saviļņojumu klausījāmies viņas stāstos par kongresu, par mūsu Dzimtenes galvaspilsētu Maskavu. Mēs apbrīnojām Ilgas enerģiju un organizatoriskās spējas, viņa labi vadīja komjaunatnes kolektīvu.

Un neviens nebija pārsteigts, kad mūsu Ilgu izvirzīja vadošā partijas darbā, tagad viņa ir partijas rajona komitejas instruktore. Par komjaunatnes organizācijas sekretari biedri ievēlēja mani.

Sajā gadā arī man bija laime viesoties Maskavā. Latvijas tekstilnieki sūtīja mani uz arodbiedrību XI kongresu. Piepildījās mans senais klusais sapnis, par kura piepildīšanu agrāk nevarēju pat iedomāties: redzēju mūsu diženo Maskavu, apskatīju lielās Kremļa pils brīnišķīgās zāles, tikos ar partijas un valdības vadītājiem un dažādu mūsu Dzimtenes republiku slavenajiem ļaudīm. Tajās dienās dziļi sajutu, cik draudzīga un varena ir padomju tautu daudz-nacionalā saime. Darbaļaužu sūtņi no visām mūsu zemes malām kongresā runāja par saviem panākumiem un pieredzi, par to, kas jādara, lai vēl straujāk uzplauktu un stiprāka kļūtu mūsu Dzimtene.

Šī vēlēšanās mudina arī mūsu kombinata kolektīvu strādāt arvien neatlaidīgāk, cīnīties par pirmo vietu socialistiskajā sacensībā.

SOCIALISTISKĀS SACENSĪBAS VARENAIS SPĒKS

Mūsu uzņēmumā pēc tā pāriešanas Padomju valsts rokās notikušas ievērojamas pārmaiņas, bijis daudz svarīgu notikumu. Bet visievērojamākais ir pats pēdējais periods — pēc PSRS Augstākās Padomes Piektās sesijas. Komunistiskā partija un Padomju valdība visā plašumā un dziļumā izvirzīja tautas labklājības krasas kāpināšanas uzdevumu. Nolemts divu trīs gadu laikā radīt mūsu zemē rūpniecības un pārtikas preču pārpilnību iedzīvotājiem un izejvielu pārpilnību rūpniecībai. Sai nolūkā partija organizēja vis-tautas cīņu par lauksaimniecības strauju augšupeju. Sai nolūkā valsts visur būvē jaunus uzņēmumus, kas ražo tautas patēriņa priekšmetus, paplašina un rekonstruē vecos. Mēs, tekstilnieki, atrodamies pašreiz vienā no komunistiskās celtniecības svarīgākajiem cīņas iecirkņiem. Mobilizējot visas ražošanas rezerves, dosim iedzīvotājiem vairāk labu, skaistu un daudzveidīgu audumu — ar šādu domu pašreiz strādā mūsu kombinata kolektīvs.

Mums pastāvīgi palīdz pārbaudītā komunistiskās celtniecības metode — socialistiskā sacensība. Tādēļ arī jaunie kolektīvam izvirzītie uzdevumi arvien sekmīgāk tiek atrisināti. Katrs no mums ir cieši apņēmis ne tikai izpildīt, bet arī pārsniegt valsts uzdevumus, katrs no mums ir uzņēmis konkrētas socialistiskās saistības, ik dienas novērtē sava darba rezultātus un seko citu rādītājiem, cīnās par pirmo vietu sacensībā.

Mūsu austuves kolektīvs, izpildot savas saistības, sistematiski izlaiž jēlaudumus virs plāna. Augsti darba rādītāji panākti uz meistaru palīgu b. Rjabenkova un Rubeņa stelli komplektiem. Pēc 1954. gada pirmā ceturkšņa rezultātiem, audēju sacensībā pirmo vietu ne tikai kombinātā,

bet visas republikas mērogā ieguva mūsu brigade. Ik mēnesi, izpildot normu par 110—112%, mūsu brigade ceturksnī deva 13300 m jēlaudumu virs plāna, ietaupot pie tam ievērojamu jēlvielu daudzumu. Darba ražīgums sasniedza caurmērā 9204 audu stundā normā paredzēto 9100 audu vietā. Pirmās šķiras produkcija pārsniedza plānā paredzēto par 7%.

Mūsu komplektā ietilpst 52 stelles, normā paredzētas 44. Ar tām tiek izstrādāti 8 dažādi audumu artikuli, ieskaitot tādas dārgus audumus kā nelsons, oksfords, satins-džigūni.

Lai panāktu visu steļu augstu ražīgumu un produkcijas augstu kvalitāti, nepieciešams rūpīgi uzraudzīt iekārtu, nemitīgi celt katra audēja kvalifikāciju, neatlaidīgi ieviest pirmrindas darba metodes. Visur te mums palīdz socialistiskā sacensība.

Sacensības vadība pirmām kārtām ir meistara palīga uzdevums. Izpildīt šo svarīgo un goda pilno uzdevumu nav tik vienkārši: rūpīgi jāuzskaita katra cilvēka darba rezultāti, jāzina viņa stiprās un vājās puses, jāpalīdz atpalikušiem, jāiemāca visiem pirmrindas metodes, jāmobilizē brigades pūles konkrēto uzdevumu risināšanai.

Svarīga loma šai darbā ir kompleksajam plānam, ko brigades izstrādā kolektīvi. Specialā burtnīcā tiek ierakstīts steļu raksturojums un to ražīgums pēc plāna un saskaņā ar socialistiskajām saistībām, uzskaitīts brigades sastāvs un atzīmēta paredzētā visa komplekta un katra strādnieka izstrāde visam gadam, ceturksnīm, katram mēnesim. Pie tam ir paredzēti visi rādītāji, pēc kuriem tiek novērtēti sacensības rezultāti: produkcijas izlaidums, darba un iekārtas ražīgums, šķirtnība, jēlvielu un naudas līdzekļu ekonomija. Reizē ar skaitļiem plānā ir minēti pasākumi, kuriem jānodrošina paredzēto rādītāju izpildīšana. Ik mēnesi šeit ietilpina papildu pasākumus, kuru nepieciešamība noskaidrojusies darba gaitā: novērst šos vai citus iekārtas trūkumus, atvietot nolietotās daļas, izdarīt ārpus kārtas steļu remontu u. tml.

Katra mēneša beigās šī burtnīcā pretim paredzētajiem rādītājiem atzīmēju faktiski sasniegtos rezultātus. Ierakstu visas brigades, kā arī katras atsevišķas strādnieces darba rezultātus. Tad nekavējoties sasauca brigades kopsapulci, kurā apspriežam katra strādnieka darbu, norādām uz nolaidībām, trūkumiem un kavēkļiem darbā. Izlemjam arī,

kas darāms, lai uzņemtās saistības sekmīgi izpildītu nākamajā mēnesī. Parasti šīs kopsapulces norit ļoti aktīvi.

Viss tas ceļ katra brigades locekļa atbildības sajūtu par darbu un vairo ieinteresētību par kopējiem panākumiem.

Paraugš darbā ir. mūsu izcilie darba rūķi novatori — audēja Jūlija Pīlāga, kuru tagad ievēlēja par PSRS Augstākās Padomes deputāti, audējas J. Lobataja un J. Borovaja, sabiedriskā inspektore V. Borisova, kuras, pateicoties melodu un darba paņēmieni pilnveidošanai, sistematiski izpilda normas par 113—115% un augstāk.

Labāko audēju pirmrindas paņēmienus tūlīt neapguva visas strādnieces. Dažas audējas neprata tos pielietot vājas kvalifikācijas dēļ, citām traucēja neuzņēmība, neuzticība pret jauno. Likās, visiem bija skaidra labāko audēju demonstrētās jaunās metodes — diegu ievēršanas ar āķa palīdzību — priekšrocība, bet vecā audēja Zālmane negribēja to atzīt un turpināja ievērt diegus ar rokām. «Tā ierasts,» viņa paskaidroja, neņemdamā vērā to, ka, pielietojot veco paņēmieni, zaudē dārgo laiku un dažreiz bojā šķietu. Par šīs strādnieces nepareizo attieksmi pret jaunajām darba metodēm runājām brigades sapulcē. Zālmane ir pieredzējusi strādniece — pārējās viņu cienī un tomēr atklāti un nopietni to kritizēja. Tas palīdzēja. Nākošajā mainā Zālmane strādāja ar āķi, diezgan ātri apguva jauno diegu ievēršanas paņēmieni un bija ļoti apmierināta — viņas izstrāde palielinājās.

Strādnieku kvalifikācijas celšanai katrā uzņēmumā tiek organizētas tehniskās mācības. To saturs tomēr var būt dažāds. Pie mums tehniskā minimuma kursos visas audējas iemācījās ne tikai aušanas pamatus, kas iztirzāti mācības grāmatās, bet arī jaunākās pirmrindas darba metodes, atspoles ātras pielādošanas un apmaiņšanas paņēmienus, diegu pārrāvumu visracionālāko novēršanu, pamatnes diegu ievēršanu utt. Šos paņēmienus nodarbībās demonstrēja b. Pīlāga un Borisova. Pēc tam instruktore b. Guzovska darba procesā palīdzēja katrai audējai praktiski apgūt jaunās darba metodes. Darbā ar cilvēkiem socialistiskās sacensības organizēšanā, katra brigades locekļa mobilizēšanā uzņemto saistību izpildīšanai svarīga loma ir arodorganizācijai un komjaunatnes organizācijai. Man pastāvīgi palīdz arodbiedrības organizatore b. Pavlovska un komjaunatnes grupas organizatore b. Ignatoviča, kuras

bieži aprunājas ar atsevišķām strādniecēm par sacensības gaitu, aktīvi piedalās brigades sapulču organizēšanā.

Visas mūsu audējas patlaban sacenšas savā starpā un vienoti cīnās par visas brigades panākumiem. Biedriska savstarpēja palīdzība kļuvusi par paradumu. Katrs interesējas par kaimiņu darbu. Ja apstājas stelles vienai audējai, cita strādniece, ja vien viņa var atrauties no darba pie savām stellem, katrā ziņā pieiet pie draudzenes, palīdz ātrāk ievērt diegu vai likvidēt diega pārrāvumu, palaist darbā stelles utt. Tādējādi samazinās iekārtas dīkstāve, ātrāk ceļas visas brigades darba ražīgums.

Nobeigumā jāsaka daži vārdi par meistara palīga darbu. Lai nodrošinātu brigades sekmes, man pastāvīgi jāzina, kā darbojas katra no 56 komplekta stellem, jāievēro katra strādniece, jābūt vienmēr gatavam nākt palīgā tur, kur darbs neveicas. Sai nolūkā ir svarīgi uzturēt savu saimniecību kārtībā. Manā instrumentu skapī vienmēr ir pietiekamā daudzumā vajadzīgie instrumenti, rezerves daļas un citi materiāli, ne mazāk par divi pāriem darbam sagatavotu rezerves atspoļu.

Regulāri, stingri pēc grafika, tiek izdarīta steļu komplekta profilaktiskā apskate un steļu remonts. Pie tam tiek novērti visi defekti atspolēs, pamatnēs un citās mašīnas daļās, tiek ciešāk pievilkti nostiprinājumi, izdarīta ieeļļošana.

Katras stelles pēc profilaktiskās apskates pārbauda meistars, viņš novērtē to stāvokli pēc piecu ballu sistēmas. Mūsu komplekta stelles pēc apskates vienmēr saņem teicamu atzīmi.

Neaprobežojoties ar plānā paredzētajām apskatēm, cenšos izlietot katru pamatnes noiešanas gadījumu, lai vēlreiz apskatītu un ieeļļotu stelles, kamēr tās nestrādā. Uzmanīgi sekoju arī tam, kā audējas nodod un pieņem maiņu. Maiņas nodevējas un pieņemējas kopīgi pārbauda stelles un parakstās specialā maiņas pieņemšanas un nodošanas žurnālā.

Meistara palīgam ļoti svarīgi pareizi organizēt savu darbu, prasmīgi iedalīt laiku. Pienākumu daudz, agrāk bieži bija tā: nodarbojies ar vienu, palaid garām otru, skraidī visu dienu gan šurp, gan turp un pastāvīgi kaut ko nepaspēj izdarīt.

Lai no tā izvairītos, lai rīkotos organizētāk, lai darbs

veiktos, nolēmu strādāt pēc stundu grafika. Tajā paredzēti visi pienākumi: maiņas pieņemšana, audēju novērošana, trūkumu novēršana, aiziešana uz brāķēšanas nodaļu, lai iepazītos ar tur ienākušo jēlaudumu kvalitāti, steļļu profilaktiskā apskate u. tml., viss tas ir sadalīts pa stundām, un es, secīgi vadoties pēc grafika, izpildu vienu darbu pēc otra. Saprotams, ka visu grafikā neparedzēsi, darba gaitā noskaidrojas trūkumi, kas nekavējoties jānovērš, — ja darbs labi organizēts, laiks tam vienmēr atradīsies. Taču neparedzēti traucējumi gadās arvien retāk.

Mūsu darba rezultāti būtu vēl labāki, ja organizētāk un ritmiskāk strādātu visi uzņēmuma ceči. Jānovērš traucējumi materiālu piegādē, jāceļ materiālu kvalitāte.

Audēju kolektīvs arī turpmāk neatlaidīgi cīnīsies par darba ražīguma paaugstināšanu un produkcijas kvalitātes uzlabošanu, par pirmo vietu socialistiskajā sacensībā. Dosisim valstij vairāk ļoti labu audumu!

G. AĻEKSEJEVS,
Apdares fabrikas vadītājs

PAAUGSTINĀSIM AUDUMU APDARES KVALITATI

Agrāk kombināts «Rīgas Manufaktūra» izstrādāja vienīgi jēlaudumus. Tad šeit nodibināja apdares fabriku, un uzņēmums sāka izlaist iedzīvotājiem dažādu krāsu kombināciju gatavus audumus. Tagad kolektīvs pilnīgi atbild par to kvalitāti, uzmanīgi studē iedzīvotāju pieprasījumu un gaumi, cenšas izlaist vairāk pievilcīgu, skaistu audumu padomju cilvēkiem.

Sākumā audumu apdares fabrikā bija četras nodaļas: krāsošanas, balināšanas, apreturas un brāķēšanas-iesaiņošanas nodaļa. Pircēji arvien vairāk pieprasīja apdrukātus audumus ar dažādiem zīmējumiem. Tika nolemts izlaist tādus audumus arī mūsu kombinātā. 1948. gadā šai nolūkā mūsu fabrikā tika organizēta piektā — apdrukāšanas nodaļa, pie tam tāda, kādas Latvijā vēl nebija bijis. Tagad audumu apdrukā nevis ar roku, bet ar mašīnas palīdzību. Šo mašīnu mūsu cilvēki sakomplektēja no atsevišķām daļām, kas atradās dažādos uzņēmumos. Par drukāšanas nodaļas iekārtošanas darbā parādīto iniciatīvu un neatlaidību kombināta darbinieku grupa tika apbalvota ar nozīmēm «Socialistiskās sacensības teicamnieks» un Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidija Goda rakstiem. Apbalvoto skaitā līdz ar šā raksta autoru ir kombināta galvenais mehanīķis b. Stirna, apgādes daļas vadītājs b. Frīdbergs, remontētāju brigadieris b. Arnītis un citi.

No tā laika mēs izlaižam apdrukātu satīnu, bjažu, katunu. Paplašinājies audumu asortiments. Fabrikas kolektīvs pēc dibināšanas palielinājies jau vairāk nekā trīs reizes.

PSRS Augstākās Padomes Piektajā sesijā plaša patēriņa preču rūpniecības darbiniekiem nosprausts svarīgs uzdevums: radikāli paaugstināt produkcijas kvalitāti, uzlabot

tās ārējo izskatu, apdari tā, lai arī šinī ziņā mūsu izstrādājumi nebūtu sliktāki par ārzemju labākajiem paraugiem.

Protams, tāds uzdevums mūs sajūsmināja. Katrs tekstilnieks izjūt lielu prieku, ja izgatavotie audumi patiek pircējiem. Zinādami, ka par to rūpējas valsts un palīdz mums uzlabot produkcijas kvalitāti, mēs cenšamies izlaist arvien vairāk daždažādu skaistu audumu, kuri atbilst padomju cilvēku augošām prasībām un gaumei.

Lai labi atrisinātu šo uzdevumu, vajadzēja pārkārtoties. Teiksim atklāti: agrāk mūsu ražoto gludo audumu krāsojuma kvalitāte bija zema, jo krāsojuma izturība netika nodrošināta ar attiecīgām ķīmikalijām. Tagad mēs tādus audumus neizlaižam, lietojam vienīgi izturīgās diazo krāsvielas vai arī krāsojumu attiecīgi nostiprinām. Ar attiecīgu iekārtu tika papildināta laboratorija, un prece tiek nosūtīta patērētājam tikai pēc rūpīgas pārbaudes laboratorijā: pārbauda auduma izturību gaismas, ūdens, berzēšanās utt. iespaidā.

Kvalitāti ļoti uzlabo audumu apstrādāšana merserizācijas ceļā: audums tad labāk valkājas, kļūst izturīgāks pret gaismu un slapjumu, tā ārējais izskats uzlabojas. Šis apstrādāšanas veids ir tomēr diezgan komplicēts, un mūsu fabrikas pastāvēšanas pirmajā periodā mēs izdarījām merserizāciju tikai divas trīs reizes mēnesī un izlaidām tādā veidā uzlabotus audumus līdz 15 tūkstošiem metru mēnesī. Tagad turpretim tik daudz izlaists katru dienu.

Merserizāciju kontrolē ķīmiskā laboratorija. Ieviesta obligāta lielākās daļas audumu artikulu apsvilināšana; realizēti arī citi uzlabojumi tehnoloģijā, kuri nodrošina audumu kvalitātes uzlabošanu.

Tā līdz ar visas valsts rūpniecību, pēc Komunistiskās partijas un Padomju valsts gribas, arī mūsu uzņēmums paceļas jaunā, augstākā līmenī, kombinātā aug ražošanas kultūra, labāka un skaistāka kļūst mūsu ražotā produkcija.

Pāreja uz jauno tehnoloģiju bija saistīta ar daudzām grūtībām, prasīja no mums iedziļināšanos, radošu darbu, bet taisni tāds darbs valdzina padomju cilvēkus. Mūsu kolektīvs sekmīgi atrisināja virkni sarežģītu uzdevumu. Merserizācija sagādāja mums pirmajā laikā daudz nepatīkšanu: audumu šķirtnība pazeminājās tādēļ, ka uz gabalu malām palika tumšas apmales, malas sagriezās. Pārdo-

mājot, kā no tā izsargāties, iepazīnāties ar citu uzņēmumu pieredzi un uzzinājām, ka pirmrindas fabrikās tiek merserizēti nevis jēlaudumi, bet jau nosmitēti un izvārīti audumi, tas nodrošina vienmērīgāku nokrāsošanu un apdari. Tādu tehnoloģiju ieviesām arī mēs. Pie tam ņemām vērā mūsu iekārtas īpatnības. Fabrikā «Trjochgornaja Manufaktura», piemēram, krāsošana tiek izdarīta uz caurejošiem aparātiem, bet pie mums uz ruļļu aparātiem, no kuriem dažreiz cieš malas. Mūsu strādnieki atklāja, kā labāk izlietot ruļļu aparatus. Piemēru deva pieredzējušais krāsotājs Krivmanis: viņš sāka vairāk pievērst uzmanību malu turētājiem, sekot, lai tie nenovirzās. Viņa pieredzi apguva arī citi krāsotāji, un malu nevienādība tika likvidēta.

Patērētājiem, tāpat arī mums pašiem, nepatika satins: pie apdares tas ieguva nevēlamu taukainu spīdumu. Tas tāpēc, ka mūsu sudraba kalandrs bija novecojies, tā veltņi nolietojušies. Uz vietas veltņus izlabot nebija iespējams, jaunus mums nepiesūtīja. Nolēmām negaidīt, kad šo jaūtājumu atrisinās mūsu apgādātāji, bet griezties pie brālīgo republiku tekstilniekiem, kuri ne vienreiz vien jau mums bija palīdzējuši. Palīdzība netika liegta arī šoreiz. Pirmajā Maskavas katuna apdrukāšanas fabrikā mūsu veltņi tika apstrādāti, iegravēti. Tas palīdzēja uzlabot mūsu ražotā satina kvalitāti.

Arvien aktīvāk cīnās par audumu apdares uzlabošanu mūsu strādnieki un inženier tehniskie darbinieki. Viņu vidū daudz tādu, kas strādājuši jau buržuāzijas varas laikā. Tajā laikā strādniekiem nebija un nevarēja būt īstas gādības par produkcijas kvalitāti, jo, produkciju pārdodot, iedzīvojās vienīgi kapitalisti. Tagad, kad zinām, ka mūsu produkcija domāta padomju cilvēkiem, ka mūsu darbs ir ieguldījums tautas labklājības celšanas kopējā lietā, cilvēki strādā ar sirdi un dvēseli, visus savus spēkus un spējas veltī darbam.

Liela autoritāte kolektīvā ir b. Lutokam. Vecos laikos viņš bija strādnieks pie žāvēšanas-stiepjāmās mašīnas. 1940.—1941. gadā strādnieku gvardes rindās b. Lutoks aizstāvēja Padomju varu Latvijā. Tagad viņš ir meistara palīgs mūsu fabrikā. No viņa var mācīties, kā pareizi organizēt darbu, kā rūpīgi kopt iekārtu un kontrolēt produkcijas kvalitāti.

Teicami strādā žāvēšanas-stiepjāmā rāmja mašīnista

palīgi b. Puriņš un Jermaks, meistari b. Kovaļevskis un Kresliņš, brāķētāja b. Purova, kādreizējais audumu mēritājs, tagadējais jēlaudumu noliktavas pārzinis b. Robeža. Pirmrindas strādnieki b. Kalniņš, Peļņa un citi izrāda radošu iniciatīvu, sniedz racionalizācijas priekšlikumus, kuri vērsti uz apdares iekārtas darba uzlabošanu.

Mīl savu darbu un sekmīgi strādā fabrikā daudz jauno specialistu. Inženiere meistare b. Podšibjakina strādā zinātnisku darbu, lasa lekcijas par tehniskiem tematiem. Inženieri b. Kiričenko un Antonova, meistarų palīgi b. Upītis, Iljachins un Krauze neatlaidīgi cīnās par augstu ražošanas kulturu, uzlabo tehnoloģiju.

Patlaban mēs izlaižam 89% pirmās šķiras audumu plānā paredzēto 85,8% vietā. Tuvākā laikā vēl vairāk uzlabosim audumu kvalitāti un paplašināsim asortimentu.

Mūs traucēja sava gravēšanas cecha trūkums, lai izgatavotu apdrukāšanas veltņus ar dažādiem zīmējumiem. Tagad tiek celts gravēšanas cechs. Valsts jau piesūtījusi mums vajadzīgo iekārtu, mūsu darbinieki brauca uz Maskavu, lai apgūtu Latvijas tekstilniekiem vēl jauno gravieru specialitāti. Drīz cechs sāks strādāt un mūsu fabrika padarīs bagātāku audumu asortimentu ar zīmējumiem, kuri atbilst vietējo iedzīvotāju gaumei.

S A T U R S

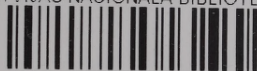
	Lpp.
Gadsimta ceturksnis	3
M. Bajeva. Mūsu kombinats	5
N. Illarionova. Darbs dzimtenes labā	12
J. Pīlāga. Viss — tautas labā	19
V. Jozuss. Ievērojamas pārmaiņas	22
V. Samkova. Kopējas rūpes	25
Janina Jokste. Darba skola	28
V. Titušins. Socialistiskās sacensības vareņais spēks	31
G. Aleksejevs. Paaugstināsim audumu apdares kvalitāti	36

Tulkotājs A. Albrechts.

Redaktore B. Rukšāne. Māksl. redaktore N. Šakirjanova. Techn. redaktore L. Vasiļevska. Forektore A. Plēsuma. Nodota salikšanai 1954. g. 2. oktobrī. Parakstīta iespiešanai 1954. g. 16. oktobrī. Papīra formāts 60×92¹/₁₆. 2,5 fiz. iespiedl.; 2,5 uzsk. iespiedl.; 1,91 izdevn. l. Metiens 2000 eks. JT 00837. Maksā 35 kap.

Latvijas Valsts izdevniecība Rīgā, Padomju bulvārī 24. Izdevn. Nr. 7124-Mp768. Iespiesta LPRR1 2°. tipogrāfijā Jelgavā, Raiņa ielā 34. Pasūt. Nr. 12080.

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0309065271

Maksā 35 kap.